



Molí del Ciuró

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Prop de la masia del Ciuró, al sector nord del terme municipal
Emplaçament	Ctra de servei paral·lela Eix Trans. (BP-4313), al km. 22,1 camí N i NE 2 km fins Ciuró i 200 m E
Alçada:	374

Coordenades:

Latitud:	41.89248
Longitud:	2.02191
UTM Est (X):	418860
UTM Nord (Y):	4638301

Classificació

Número de fitxa	08258-182
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Segle	XVI-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïnes
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08258A001000140000AX
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 02/03/2020 - 01:00

Descripció

Antic molí fariner pertanyent a la masia del Ciuró. Es troba emplaçat uns 200 m a ponent de la masia, vora la riera Gavarresa. No se'n conserva la resclosa (que estava uns 800 m riera amunt, prop de la masia d'Oriols) però sí el rec, vestigis de la bassa i la construcció del molí, que es troba en semi-ruïna. Tot i el seu estat, el conjunt és molt representatiu d'un molí tradicional, amb tots els seus elements característics.

La construcció del molí ha perdut la coberta però en general es conserva força sencera. És formada per un cos residencial de planta rectangular més alguns coberts al sud. La casa consta de quatre plantes, inclosos el nivell semisoterrani (on hi ha l'obrador de la mòlta) i el nivell subterrani del carcabà (on hi havia, i encara potser hi és, la roda hidràulica). L'edificació sembla majoritàriament dels segles XVII-XVIII, amb ampliacions i reparacions puntuals al XIX. La façana principal, encarada a llevant, només té dues plantes, ja que l'edifici està construït sobre un terreny amb desnivell. Hi trobem un portal que dóna accés directament al primer pis. És senzill i emmarcat amb maó (fruit d'una d'aquestes refeccions tardanes) i al seu damunt té una finestra emmarcada amb llinda i brancals de pedra.

El molí també té entrades pels costats de ponent i migdia, des d'on s'accedeix directament a la sala de moles, que és la part més interessant del conjunt. Està coberta amb volta de pedra i conserva part de les dues moles que tenia: una de sencera (amb la mola sotana i la sobirana) i l'altra amb part de les moles fora de lloc. Segurament una mola es destinava al gra i l'altra a l'oli. Aquesta cambra i les construccions adossades que té al sud tenen una aparença més arcaica, i podrien correspondre a una fase més antiga, tal vegada medieval. A la façana de ponent podem veure perfectament la sortida del carcabà, amb dos forats separats (un per a cada mola). Més al nord hi ha una altra sortida d'aigües. El canal de sortida del carcabà travessa un petit pont i continuava per un terreny on ara hi ha un camp fins a la riera Gavarresa.

La bassa, situada al nord-est, està excavada al terreny i adopta una forma allargassada, d'uns 60 metres. A la part propera al molí, on rebia una major pressió de l'aigua, està reforçada amb un mur de pedra. Des de la bassa es pot resseguir perfectament el rec, en paral·lel a la riera, fins a l'alçada on hi havia la resclosa, molt a prop d'on passa el camí que va a la masia d'Oriols.

Observacions:

Informació facilitada per Josep Canamasas Güell

Història

El mas Ciuró està documentat des de principis del segle XIV. Formava part de la quadra autònoma d'Aguiló, dominada pel castell d'Aguiló, que era complementari del castell d'Oló. Per la seva proximitat amb el castell fou un dels masos principals de la zona, i segurament hi tenia una vinculació directa. Sembla que al mas hi havia la ferreria del castell i, prop del mas, el molí. Ambdues funcions solien ser monopoli del senyor. Els senyors d'aquest castell eren la família Aguiló, que tenien la propietat o drets sobre alguns dels masos de la seva demarcació. Consta que el 1329 Ramon i Saura d'Aguiló tenien drets sobre el mas Ciuró. Concretament, varen reconèixer tenir “per Arnau d'Oló i Alamanda un censal de 2 sous i 8 diners, una penyora d'ordre i una jova o jornal de llaurar sobre el mas Ciuró (PLADEVALL, 1991: 53)”. Aquest mateix any Ot de Montcada va comprar tot el terme d'Oló, incloent-hi la quadra d'Aguiló, i els homes de Ciuró, que en aquell moment eren cinc, així com els de la resta de masos de la Vall d'Aguiló, van prestar homenatge al nou senyor del castell.

Per tot el que hem dit, és molt possible que el molí del Ciuró sigui d'origen medieval i, en un principi, formés part d'aquests drets que tenia el senyor, però no en coneixem notícies concretes. Per la seva tipologia constructiva sembla una obra bàsicament dels segles XVII-XVIII, amb ampliacions al XIX (segons dades del cadastre, el 1878). Tanmateix, algunes construccions de la part baixa podrien correspondre a època medieval. En un llistat de cases rurals de 1930 el Molí del Ciuró ja consta com a deshabitat. Per tant, deu fer molts anys que es troba en desús.

Bibliografia

AYMAMÍ DOMINGO, Gener; PALLARÈS-PERSONAT, Joan (1994). Els molins hidràulics del Moianès i de la riera de Caldes. Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la Unió Excursionista de Catalunya; Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 34-35.

PLADEVALL, Antoni; FERRER, Llorenç i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 53, 105, 109.

